

سرمقاله

فاطمه میر حسن پور واحدی (سونا)
sonamirhasanpur@gmail.com

مشترک ضروری رابطه‌ی انسانی این روزهای ماست.

و اینگونه است که آدمهایی در مجاورت هم از هم دور و آدمهایی با کیلومترها فاصله خود را به هم نزدیک می‌یابند. شهروندان فرهنگ و هنر و ادبیات انسانهایی هستند که فاصله‌ها را کم می‌کنند و چقدر در این وانفسای خون و تفنگ و پول محتاج کم شدن فاصله‌ایم.

در این شماره بحث بر سر منطقه‌های ادبی است. آنچه که در آمریکای لاتین و یا آفریقا اتفاق افتاده است، اگرچه شباهت بسیار به خاورمیانه‌ی ما دارد و اگرچه گفتن عبارت «خاورمیانه‌ی ما» عبارت راحتی است اما در حوزه‌ی فرهنگ گفتن مثلاً عبارت «ادبیات خاورمیانه‌ی ما» عبارت راحتی نیست. چراکه خاورمیانه‌ای که قرن‌ها رابطه‌ی فرهنگی را تجربه و فضای مشترکی بین شاعران و مؤلفان با تنوع زبان و فرهنگی مخصوص به خود را ایجاد کرده بود، در قرن اخیر به منطقه‌های کوچکتر ادبی تقسیم و منافع ساکنان آن چنان در تقابل هم قرار گرفت که دیگر گفتن عبارت «ادبیات خاورمیانه‌ی ما» به تخیل هم خطور نمی‌کند.

نویسندگان خاورمیانه اگرچه دردهای مشترک و شرایط مشابه دارند و ادبیاتی مشابه هم می‌آفرینند اما برخلاف آمریکای لاتین متصل نیستند و در فاصله از هم می‌نویسند و می‌آفرینند.

چهار شماره، چهار فصل و اینک در آستانه‌ی یک سالگی بوتاً. چه بایدها که نشد و چه نبایدها که شد. دلخوش به نیمه‌ی پر لیوانیم که چیزی بین ما واقع شده است، رابطه‌ای شکل گرفته است و ما متعهد شده‌ایم که در ابتدای هر فصل آنچه که از ادبیات و فرهنگ و هنر در توان داریم با شما قسمت کنیم و به انتظار بازخورد آن از سوی شما عزیزان باشیم. بسیار سعی کردیم که قیمت نشریه را ثابت نگه داریم ولی نشد که نشد. افزایش چهارپنج برابری قیمت کاغذ و سیاست حمایت فرهنگی غایب.

اما آنچه که فکر می‌کنم واقع شده است، شکل‌گیری یک رابطه‌ی جدید است. رابطه رکن اساسی توسعه و رسانه رکن اساسی رابطه در جوامع مدرن است. آنچه که من و شما را به یک ما تبدیل می‌کند یک متن است. متن زمینه‌ای برای فعالیت ذهنی مشترک است و اینگونه است که ادبیات و فرهنگ و هنر به درک متقابل انسانها از هم کمک می‌کنند. من و شما متن مشترکی مثلاً رمانی را می‌خوانیم. حالا ما تجربه‌ی مشترکی داریم که بقیه ندارند. آدمهای مشترکی را می‌شناسیم، فضاهای مشترکی را تجربه کرده‌ایم و جملات خاصی در ذهن خود داریم که تداعی‌های مشترکی را در خاطرمات زنده می‌کنند. این درک مشترک، این فضای مشترک، این تجربه‌ی